

# Határozat

## Az Európai Unión belüli fogva tartási körülményekről (Átváltoztatások és helyettesítő büntetések\*)

Az Európai Parlament, figyelemmel az Európai Unió alapítói szerződésére, tekintettel az amszterdami szerződés tervezetére, figyelembe véve az emberi jogok deklarálását és az ezekkel kapcsolatos joggyakorlatot, figyelemmel az emberi jogokról és alapvető szabadságjogokról szóló európai egyezményre és kiegészítő jegyzőkönyveire, tekintettel az Emberi Jogok Európai Bíróságának joggyakorlatára, figyelemmel az Európa Tanácsnak a fogvatartottakkal kapcsolatos bánásmód minimális elvárásairól szóló, 1973-ban kibocsátott szabályaira, tekintettel az Európa Tanács határozataira és ajánlásaira, amelyek a vizsgálati fogságról<sup>1</sup> [R(80)11], az eltávozásról [R(82)16], a veszélyes bűnelkövetők [R(82)17], valamint a külföldi fogvatartottak [R(84)12] fogva tartásáról és kezeléséről, továbbá a társadalmi szolgálat formájában megjelenő büntetések és intézkedések európai szabályairól [R(92)16] szólnak, és figyelembe véve az 1983. évi európai egyezményt az elítéltek átadásáról, tekintettel az 1987. évi, a kínzás és más embertelen vagy megalázó bánásmód tilalmáról szóló európai egyezményre, tudomásul véve az Európa Tanács miniszteri bizottságának 1987. február 12-én elfogadott [R(87)3] számú, az európai büntetés-végrehajtási szabályokról szóló ajánlását, fi-

gyelemmel az Európa Tanács „kínzás és embertelen bánásmód elleni bizottsága” 1988. május 14-én kiadott jelentésére, tekintettel az 1989. április 12-én kibocsátott, az alapjogok és szabadságjogok elfogadásáról szóló határozatára, valamint figyelemmel az emberi jogok Európai Unión belüli tiszteletben tartásához kapcsolódó 1996. szeptember 17-i, 1997. április 8-i és 1998. február 17-i határozatára, az Európai Parlament főttkárának 1999. január 12-én kelt levelével (000916) továbbbítva, a testület az 1998. december 17-én megtartott ülésén, figyelemmel az 1996. január 18-án hozott, az Európai Unió börtöneiben uralkodó rossz fogva tartási körülményekről szóló határozatára, tudomásul véve a Vandemeulebroucke és Aelvoet képviselő, a fogvatartottak látogatási jogáról szóló (különösen Nagy-Britanniára érvényes) határozati indítványát (B4-1022/97), támaszkodva működési szabályzatának 148. §-a szakaszára, tekintettel az alapvető szabadságjogok és belügyek bizottságának jelentésére (A4-0369/98), a következő határozatot hozta.

a) Azzal a megfontolással, hogy a szabadságvesztés-büntetés a társadalmi béke helyreállításában, büntető szankcióként betöltött szerepén kívül a javak és a személyek jogainak hatékony védelmét,

\*Forrás: Zeitschrift für Strafvollzug und Strafgefälligenhilfe 1999. 2. 106–110. p., Bundesrat Drucksache 20/99 (1999. 01. 14.)

<sup>1</sup>A magyar jogban előzetes letartóztatás

valamint a felelősségtudat erősítését és az elítéltek társadalomba való visszailleszkedését is szolgálja;

b) **figyelembe véve** az áldozat jogait, és elkötelezve az elítélt által okozott jogtalanság jóvátételének szorgalmazása mellett;

c) **megfontolva a lényeges különbségeket**, amelyek az unió tagállamainak igazságszolgáltatási és büntetés-végrehajtási rendszerei vonatkozásában állnak fenn, így különösen a fogva tartás alternatíváinak, illetve a rövidebb tartamú büntetések helyett alkalmazandó helyettesítő büntetések bevezetésének eltéréseit;

d) **annak figyelembevételével**, hogy a szabadságvesztés-büntetés gyakran az egyetlen kilátásba helyezett büntetőjogi szankció, és hogy a fogva tartás alternatíváit, illetve a helyettesítő büntetéseket sokszor csak a büntetés hátralevő részére vonatkozóan alkalmazzák, valamint hogy a közvélemény ezeket nem érti meg;

e) **abbeli sajnálkozását kifejezve**, hogy a helyettesítő büntetéseket, amelyek leginkább az egy évet meg nem haladó büntetések esetén lennének jól alkalmazhatók, az unió országainak többségében csak ritkán szabják ki;

f) **helyeselve** a fogva tartási alternatívák és a büntetés-végrehajtás rugalmas alkotóelemét képező helyettesítő büntetések kifejlesztését;

g) **azon tény ismeretében**, hogy célszerű a különböző jogi és büntetési rendszerek fejlődésének, beleértve az alternatív intézkedések és helyettesítő büntetések alkalmazásának szisztematikus összehasonlítását, tudva ugyan, hogy nehézségeket is okoz, de törekedni kell a tagállamok igazságszolgáltatásainak egymáshoz való közelítésére;

h) **aggódva** az európai büntetés-végrehajtási intézetek nagy számában uralko-

dó kedvezőtlen feltételek miatt, ahol a legalapvetőbb emberi jogokat a nemzetközi egyezmények, illetve a tagállami alkotmányok előírásai sem veszik figyelembe, ami a társadalomba való későbbi visszailleszkedést nagyon megnehezíti;

i) **teljes egyetértésben** az Európa Tanács célkitűzéseivel, különösen a fogva tartás hátrányos következményeinek minimumra csökkentésével és a büntetések humanizálásának szükségességével;

j) **megerősödve** a büntetés-végrehajtás hatékonyságát javító több tagállami törekvéssel, amely a büntetés-végrehajtás igazságosabbá és humánusabbá tételét szolgálja, mind a fogva tartás, mind az elítélt reszocializációja, mind pedig a modern intézetek létesítése szempontjából;

k) **különösen aggódva** több tagállam büntetés-végrehajtási intézeteinek túlzásfokúsága miatt, amely a társadalomba való sikeres visszailleszkedés esélyeit az elítélt fizikai és pszichikai egészségére való kihatásain keresztül jelentősen csorbítja;

l) **figyelemmel arra**, hogy a fogvatartottak jelentős része kábítószerfüggő, és emiatt veszélyes saját magára és a többi elítéltre is, valamint általánosan is a büntetés-végrehajtási intézet működőképességére (korrupciós kísérletek) nézve is jelentős kockázati tényezőt jelent;

m) **nagyon aggódva** azon tény miatt, hogy több európai ország büntetés-végrehajtási intézetében az öngyilkosságok száma ismét megemelkedett;

n) **nyugtalanítónak tartva** az ideiglenes őrizetbe vételek gyakoriságát és azok tartamát; megerősítve a szabadság általános alapelvét és a büntetőeljárás alanyának teljes jogát; emlékeztetve arra, hogy a vizsgálati fogság nem csupán az esetleges elítélés következményeinek korábbi beállítását és nem vitatható személyes károkat jelent, hanem az ártatlanság védelme alap-



elvéről való lemondást is, valamint, hogy ez csak akkor lehet legitim, ha szükségesége abszolút erejű, indokolt, és olyan célt szolgál, amely a helyettesítő büntetőnormákban lefektetett érdekek, jogok és értékek védelmét hivatott ellátni,

### **a parlament**

1. **Felszólítja a tagállamokat**, hogy az Európa Tanács büntetés-végrehajtási előírásait teljes mértékben alkalmazzák, különösen a higiéniai minimumokkal kapcsolatos követelményeket, a cellák kiktakarítására, az élelmezésre, a ruházatra, a fűtésre, a higiéniaira, az egészségügyi ellátásban, a munkában, a képzésben és a képzésben, valamint a szociális nevelő, kulturális és sporttevékenységekben való részvételre vonatkozó előírásokat, és mindazon tényezőket, amelyek a fogvatartottak méltóságát és társadalmi visszailleszkedését segítik elő; felhívja továbbá a tagállamokat arra, hogy az Európa Tanács keretében született európai kínzás és embertelen bánásmód elleni bizottság ajánlásait pontosan kövessék, és a címzett ajánlásoknak tegyenek eleget.

2. **Nyomatékosan követeli**, hogy a fogvatartottak családi kapcsolatait tartsák szem előtt, azaz a fogva tartást lehetőleg az elítélt családjának lakóhelyéhez közel eső helyen végezzék, a családtagok, valamint a közeli ismerősök látogatásait segítik elő, és külön helyiséget is biztosítsanak, mivel a feleség és a gyermekek rendkívül fontos szerepet játszanak a fogvatartott javulásában, felelősségtudatának erősítésében és a társadalomba való visszailleszkedésben, kivéve, ha ezt kizáró konkrét és indokolt ok áll fenn, mint például büntettekben való részvétel lehetősége, a maffiához hasonló bűnszervezetek, a terrorizmus különleges formái.

**Megkívánja továbbá**, hogy ha a házastársakat egyidejűleg tartják fogva, azok közös fogva tartása megoldható legyen, kivéve, ha terápiai vagy biztonsági okokból ez a megoldás nem javasolt; ennek megvalósítása érdekében vegyes célak kialakítására is lehetőség legyen.

3. **Felhívja a figyelmet** arra, hogy a mozgási szabadság korlátozása nem jelenti egyidejűleg az összes alapvető szabadságról való lemondást, a gondolati szabadság, a véleményszabadság, a politikai és vallási hovatartozás szabadsága, a polgári jogok és különösen a vagyonhoz való jog, a kifejezett bírói tilalomtól eltekintve, ebben az összefüggésben feltétel nélkül megilleti a fogvatartottat.

4. **Megköveteli**, hogy az Európai Unió tagállamai vegyenek részt a büntetőjogi alaptörvény kidolgozásában, amely keretet szolgáltat majd a fogvatartottak belső (materiális) és külső jogi helyzetének, panaszjogának és kötelezettségeinek szabályozására, valamint, amely független felügyeleti szerv létrehozását irányozná elő, ahová a fogvatartottak jogaik megsértése esetén fordulhatnak.

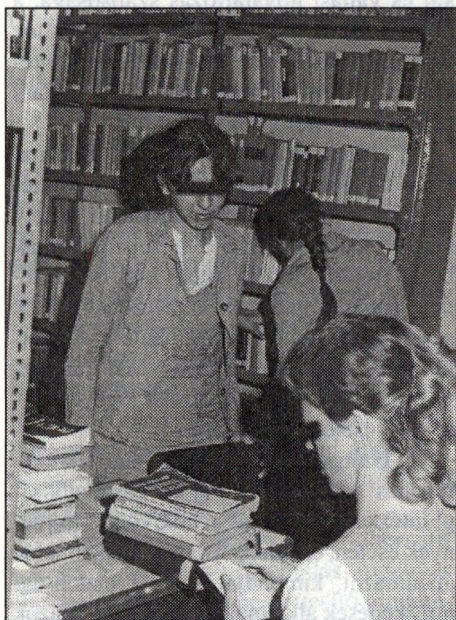
5. **Hangsúlyozza**, hogy a büntetés-végrehajtási intézetekben különleges biztonsági intézkedéseket csak rendkívüli körülmények esetén, és csakis törvény alapján lehet alkalmazni, kimondja, hogy a biztonsági intézkedések alkalmazási feltételeit és azok maximális tartamát meg kell határozni, és szabályozni kell a védelem jogát, valamint a fogvatartott fellebbezési jogát.

6. **Elítéli** a fogvatartottak közötti faji, etnikai, nemzeti vagy vallási megkülönböztetést, és szorgalmazza különösen a védelemre szoruló csoportok oltalmazását a többi fogvatartott vagy a személyzet el-lenségeskedésétől.

7. **Fontosnak tartja**, hogy minden kérelmet, de különösen azokat, amelyek a

büntetés megrövidítésére, illetve a fogva tartási feltételek megváltoztatására vonatkoznak, külön igazságszolgáltatási szerv vizsgáljon felül, nem pedig az, amelyik a büntetést kiszabta.

8. **Felszólítja a hatóságokat**, hogy a börtön intézményén belül lehetőség szerint sokféle munka-, képzési, kulturális és sportlehetőséget biztosítsanak, amely a fogvatartottnak a polgári életbe való visszatérése hatékony és sikeres előkészítéséhez elengedhetetlen.



9. **Hangsúlyozza**, hogy ahol nem lehet a cellák megosztását elkerülni, rendkívül fontos az elítéltek körültképző beosztása.

10. **Felhívja a tagállamok figyelmét** a szükséges intézkedések megtételére, a személyzet és a fogvatartottak ellen intézett erőszakos cselekmények problémájának megoldására.

11. **Utal arra**, hogy a végrehajtási intézetek orvosi szolgáltatásait a fogvatartottak számára hasonló színvonalon kell nyújtani, mint az ország többi lakosának, különösen éjszakai sürgősség esetén.

12. **Megkívánja**, hogy minden egyes fogvatartott egészségi állapotát a büntetés-végrehajtási intézetbe való felvételkor mérjék fel, és ösztönözzék a fogvatartottakat, hogy törődjenek egészségükkel, és saját testüket jobban ismerjék meg, továbbá **fontosnak tartja**, hogy a végrehajtási intézetből elbocsátott részesüljön továbbra is orvosi gondoskodásban.

13. Utalva a börtönlakók speciális helyzetére, **megköveteli**, hogy a fogva tartás megfelelő feltételei mellett pszichiátriai kezeléssel is egészüljenek ki.

14. **Felhívja a tagállamok figyelmét** az Egészségügyi Világszervezet irányelveinek szigorú alkalmazására, amelyekben a végrehajtási intézetben belüli HIV- és AIDS-fertőzések elleni harc alapelveit fektették le.

15. **Felhívja a tagállamok figyelmét** olyan törvényes eszközök bevezetésére, amelyek humanitárius okokon és az emberi méltóságon alapulva lehetővé teszik, hogy a súlyos és gyógyíthatatlan betegségben szenvedő fogvatartott élete utolsó szakaszát saját társadalmi, családi környezetében tölthesse el; amennyiben a családba való visszatérés pedig ilyen módon nem lehetséges, a büntetés-végrehajtási intézet vezetősége ebből a célból vegye fel a kapcsolatot azon egyesületekkel és az NRO szervezeteivel, amelyek az ilyen stádiumú betegek ellátásával foglalkoznak.

16. **Felhívja a figyelmet** a fogva tartott nők speciális helyzetére, különös tekintettel a terhességre és a szülésre, valamint a gyermek első éveire, és **hangsúlyozza**, hogy a fogva tartott nők gyermekeit az intézetben belül, helyben megilleti az ellátás és a csecsemőgondozás legalább



kétéves korukig, **kimondja** annak szükségességét, hogy az anyjokkal együtt maradó gyermekek bármimemű megkülönböztetését a társadalmi vagy iskolai környezetben el kell kerülni, valamint, ha az anya fogva tartási helyzete megengedi, támogatni kell a büntetés-végrehajtási intézet területén kívül eső közös elhelyezést is.

17. **Hangsúlyozza**, hogy a büntetés-végrehajtási intézet nem való kiskorúnak, így **sikra száll** azért, hogy a tagállamokban konstruktív és humánus fiatalkorúak büntetőjoga érvényesüljön, amely a fiatalkorúak felelősségén és képességein nyugszik, és a börtön alternatíváit is biztosítja; ezen intézkedések lehetőség szerint alkalmasak legyenek arra, hogy a hiányzó törődést és a nevelés hiányosságát, mint a fiatalkorú elítélendő magatartásának gyakori kiváltóókat, kiegyenlítsék.

18. **Ajánlja**, hogy a szenvedélybeteg fogvatartottak speciális belső vagy a végrehajtási intézettel kapcsolatban álló külső szolgáltatáson keresztül kezelést kapjanak, valamint, hogy külső, szigorú feltételekhez kötött, de önkéntes rehabilitációs programokon vehessenek részt.

19. Mélyszélesen aggódva a kábítószerező fogvatartottak nagy számán, **követeli**, hogy minden börtönben kábítószerezés- és becsempészésellenes intézkedéseket hozzanak.

20. **Emlékeztet arra**, hogy a vizsgálói fogság kivételes jellegét meg kell őrizni, és azt nem szabad vallomások kikényszerítésére felhasználni.

21. **Sajnálja**, hogy az alternatív intézkedések alkalmazása akadályozott az ellenőrzést gyakorló bíróságok elégtelen eszköztárára, a túl bürokratikus vagy nem szelektív vizsgálati modellekre, vagy az alkalmazási módszerek hiányos ismerete miatt.

22. **Szükségesnek tartja**, hogy az alternatív intézkedéseket és a rövid tartamú szabadságvesztéseket helyettesítő büntetéseit vizsgálják felül, hogy a polgári társadalmat tájékoztathassák a hatékonyságról, a visszaesők arányáról és a részvételről.

23. **Kinyilvánítja**, hogy a társadalomba való visszailleszkedést szolgáló programokat, az alternatív intézkedéseket, valamint a fogva tartást helyettesítő büntetéseket a büntetés-végrehajtási intézetek, a fiatalkorúak intézetei és az önkéntes szervezetek személyzetével való együttműködés keretében egyeztetni kell.

24. **Ragaszkodik** a vizsgálati eljárás<sup>2</sup> meggyorsításának szükségességéhez, különösen, ha a gyanúsított vizsgálati fogságban van.

25. **Felhívja a figyelmet** arra, hogy a büntetés egyéniesítésének előnyt kell élveznie, így az illetékes igazságszolgáltató és büntetés-végrehajtó szervezetek figyelembe kell venniük minden esetben az elítélt nyilatkozatait, valamint **hangsúlyozza**, hogy az alternatív büntetésnek vagy a börtönbüntetésnek a tettes számára alkalmasat kell teremtenie az áldozatnak okozott károk jóvátételére.

26. **Kiemeli**, hogy a büntetés enyhítése, az amnestia vagy a kegyelem – bármilyen okból alkalmazzák – olyan jogintézmény, amelynek értelme és jelentősége van, és hogy ennek az érintettek és a nyilvánosság számára is érthetőnek kell lennie, azaz az érintett személyes helyzetére szabottnak kell lennie.

27. **Ragaszkodik** ahhoz, hogy a helyettesítő büntetéseket szabadságvesztés helyett csak akkor alkalmazzák, ha a javak és a személyek biztonsága ezt megengedi.

28. **Felhívja a hatóságok figyelmét**, hogy ne tétlenkedjenek a félig vagy teljesen nyitott büntetés-végrehajtási intézetek

<sup>2</sup>A magyar jogban előzetes letartóztatási eljárás

jogszabályba foglalt, pontos működési feltételeinek tisztázásában, és támogassák az ilyen intézeteket, hogy az ezekre vonatkozó szabályokat az állampolgárok biztonságát és az elítéltek felelősségét egyaránt garantáló körülmények között lehessen alkalmazni.

29. **Megkeresi** a tagállamok hatóságait, hogy a szabad életre való felkészülés elősegítése érdekében, a fogvatartott speciális személyes és családi körülményeinek figyelembevételével – amennyiben újabb bűncselekmény elkövetése valószínűtlen – eltávozási engedélyt adjanak ki.

30. **Pártolja** a rövid tartamú helyettesítő büntetések bevezetését, különösen azok vonatkozásában, amelyek az unió egyes országában már beváltak, így például: közérdekű munka, napi tételek Németországban, az elektronikus karkötő viselése Svédországban; **megemlíti** ugyanakkor, hogy az elektronikus ellenőrzés említett módja nem a vizsgálati fogság, a próbára bocsátás, a büntetés végrehajtásának felfüggesztése, az ismert alternatív büntetések, vagy a büntetés engedése helyett alkalmazandó, hanem már a szabadságvesztés-büntetés utolsó szakaszában.

31. **Hangsúlyozza** annak különös fontosságát, hogy tájékozottassák a nagy nyilvánosságot a büntetés-végrehajtási intézetek céljairól és eszközeiről, hogy a fogvatartottak társadalomba való visszailleszkedésére tett erőfeszítésekkel a lakosság általában véve is szolidaritást érezzen.

32. **Felhívja az Európai Unió közigazgatásait és különösen a tagállamok kormányait**, hogy konkrét politika kidolgozásával támogassák a büntetésüket kitöltött személyek újbóli munkába állását, és mindenemű – manapság, sajnos, gyakori – megkülönböztetést küszöböljenek ki, ami a gyakorlatban a hivatásbeli (mun-

kahelyi) rehabilitáció lehetőségét a munkahelyek jelentős részénél kizárja.

33. **Elismeri** az őrsemélyzet nehéz munkafeltételeit, és ragaszkodik az alapkiképzés és a továbbképzések fontosságához, a munkafeltételek javításához, valamint a tapasztalatcserét szolgáló információs hálózat kiépítéséhez.



34. **Kiemeli**, hogy a fogvatartottnak lehetőséget kell biztosítani alkalmas és megfelelően megfizetett munka végzéséhez.

35. **Felhívja az unió államainak és kormányainak figyelmét**, hogy fokozzák erőfeszítéseiket a büntetés-végrehajtási intézeteken belül, a nyitott intézetekben, valamint a szabadon engedés utáni időszakban a szociális munkások alkalmazása, képzése és bevonása céljából.

36. **Hitet tesz** amellett, hogy a kábítószerezőkkel szemben szabadságvesztés helyett alternatív szankcióformákat kell alkalmazni, hogy egyidejűleg enyhítsék a börtönök túlszűfoltóságát és ezzel a kábítószerezők számára is segítséget nyújtsanak a szenvedélyüktől való szabaduláshoz.

37. **Megerősíti** annak szükségességét, hogy a büntetés-végrehajtási intézetek rendjéért, és az azokban uralkodó életfeltételekért továbbra is a kormányok tartozzanak teljes felelősséggel, és felhívja a fi-



gyelmet a felelősség áthárításával járó veszélyekre, amelyek a büntetés-végrehajtásban, a fegyelem és a belső biztonság terén jelentkezhetnek.

38. **Felhívja a hatóságok figyelmét** az egyesületek és az NRO tevékenységre, amely közel áll a börtönülethez, és a fogvatartottak figyelemmel kísérésében és reszocializációjában elengedhetetlen szerepet játszik, és kiáll ezek fokozottabb támogatása mellett.

39. **Felhívja a tagállamok figyelmét**, hogy hozzanak meg minden intézkedést annak érdekében, hogy a táborkba felvett és az idegenrendészeti őrizetes személyek megfelelő módon felvilágosítást kapjanak jogaikról, és képesek legyenek azokat gyakorolni is.

40. **Felhívja a bizottság figyelmét**, hogy az igazságszolgáltatási és büntetés-végrehajtási rendszerek fejlődését kövesse nyomon, és az emberi jogok érvényesüléséről szóló éves jelentés figyelembevételével az Európa Tanács büntetőjogi normáinak, és az ezen határozat alkalmazásának állapotát mutassa be, valamint hozzon intézkedéseket az egyes jogszabályok közelítésére.

41. Az Európai Parlament tagjainak **jogot követel** az Európai Unió területén levő büntetés-végrehajtási intézetek, menekülttáborok látogatására és vizsgálatára.

42. Végezetül  **megbízza elnökét**, hogy ezen határozatot a bizottságnak, a tanácsnak, valamint a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek juttassa el.

## Harald Preusker megjegyzései a határozathoz

Nem csekély jelentőséggel bír az a tény, hogy az Európai Parlament az Európai Unió tagállamaiban uralkodó fogvatartási körülményekkel kapcsolatban ismét állást foglalt. Az Európai Parlament tehát elégedetlen, és félreértelmezhetetlenül javítást és reformokat követel. Kétséget kizáró módon kimondja, hogy az európai büntetés-végrehajtási intézetek nagy részében az elemi emberi jogok, de még az adott tagállam alkotmányának rendelkezései sem érvényesülnek (H). Példaként említésre kerültek a túlzásfoltosság negatív következményei (K), amelyek sürgősen megoldásra szorulnak (9). A tagállamokat emlékezteti arra is, hogy a büntetés-végrehajtást a reszocializációs céloknak megfelelően kell kialakítani.

A határozat céljainak és motívumainak meghatározása után az Európai Parla-

ment a fogvatartottak jogaival és jogaik védelmével foglalkozik (1–7). Kifejezetten figyelmeztet arra, hogy az Európai Unión belül a jogi és büntetési rendszereket közelíteni kell. Külön kiemelendő az a követelmény, hogy az Európai Unió tagállamai közösen egy „büntetőjogi alaptörvényt” dolgozzanak ki (4). Ez a tagállamok számára az Európa Tanács büntetés-végrehajtási alapelveivel szemben már kötelező erejű jogi keretet teremtene.

A következőkben az Európai Parlament a fogvatartottak kezelésére és ellátására tér át. Külön megemlíti a gyermekes anyákat (16), a fiatalokúakat (17), a szenvedélybeteg fogvatartottakat (18). Követelése abban állnak, hogy a szabadságvesztéssel járó büntetéseket enyhítsék, és amennyire lehetséges, azokat alternatív szankciókkal helyettesítsék. Az Európai

Parlament nagy jelentőséget tulajdonít ebben a „helyettesítő szankcióknak”.

Az Európai Unió egyes országaiban már túl vannak a vitákon és a kísérletezési stádiumon. Ezért vannak olyan tagállamok, ahol már létezik az elektronikusan ellenőrzött házi őrizet és a közérdekű munka, mint önálló szankció (30). Németországban jelenleg mindkét megoldásról folyik a vita. Az elektronikus karkötőt illetően meg kell jegyezni, hogy ezt az Európai Parlament csak a fogvatartott újrabeilleszkedésének figyelemmel kísérése érdekében tartaná alkalmazandónak.

Az Európai Parlament elismeri, hogy a szabadságvesztéssel járó büntetés alternatíváit, illetve a helyettesítő szankciókat a nyilvánosság sokszor nem is tekinti büntetésnek (D). Ezért hangsúlyozza, hogy igen nagy jelentőséggel bír a széles közvélemény tájékoztatása a büntetés-végrehajtás céljairól és eszközeiről, amelyeket a fogvatartottak társadalomba való újrabeilleszkedése érdekében alkalmaz (31). Emiatt a nem állami szervezetek fokozottabb részvétele is nagyon fontos (23).

Érdekes megállapítást tesz az Európai Parlament: a kormányzatoknak továbbra is felelősséget kell vállalniuk a végrehaj-

tási intézetek megszervezéséért és a fogvatartás feltételeiért (37). Ezzel nyilvánvalóvá tette, hogy az állam a büntetés-végrehajtás felelősségétől privatizálás útján nem szabadulhat meg. A Parlament a tagállami kormányoknak és az Európai Unió hivatalos szerveinek szóló felhívással zárja a határozatát (31–42).

Az európai integrációs folyamatban az igazságszolgáltatás, és ezen belül különösen a büntetés-végrehajtás, igen hátul kullog. Ezért elemi jelentőségű, hogy az Európai Parlament által szorgalmazott „Büntetés-végrehajtási alaptörvény” megszülessen. Ugyanakkor annak sem elhanyagolható a veszélye, hogy ennek során nem a tagállamok által már elért magas színvonal, hanem annál alacsonyabb szintnek megfelelő standardok fognak konszenzust élvezni. Ennek megakadályozása érdekében az Európai Parlament határozatát felhívásnak is lehet tekinteni, amely arra buzdít, hogy az államok ne csupán a mindenkori nemzeti problémákkal foglalkozzanak, hanem aktívan működjenek közre az európai büntetés-végrehajtás közös kialakításánál. Ezen a területen Németországnak különösen sokat kell még behoznia.

*Fordította: Karsai Krisztina*